

BARNAFRID
LINKÖPINGS UNIVERSITETSocialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: s.sof@regeringskansliet.se

Remiss: S2026/00342

Remissvar Utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Linköpings universitet (Medicinska fakulteten- Barnafrid) har beretts möjlighet att lämna yttrande över utkastet till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga.

Barnafrids synpunkter

Barnafrid avstyrkte förslaget om att införa särskilda föreskrifter enligt en ny lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga utan samtycke bland annat utifrån att förslaget inte hade vetenskapligt stöd och frångick syftet med socialtjänstens uppdrag.¹ Även om utkastet beaktat vissa delar utifrån remissomgången kvarstår Barnafrids ståndpunkt att avstyrka förslaget om elektronisk övervakning. Barnafrid står fast vid bedömningen att ett införande av elektronisk fotboja går emot barns rättigheter och barns bästa bland annat utifrån regeringsformen samt barnkonventionen. Detta då det inte är klarlagt att inskränkningen i rörelsefrihet är ändamålsenlig i förhållande till syftet att förebygga och förhindra att barn far illa.

Utredningen angående vistelseförbud hänvisar till att gällande forskning visar att det är den sociala kontexten som ett barn befinner sig i som utgör själva risken och inte enskilda platser i sig.² Barnafrid anförde i remissvaret att det rimligtvis då borde vara mer verkningsfullt att i stället inrikta åtgärderna till att stödja barn och deras familjer att hitta strategier utifrån sin sociala kontext. Barnafrid poängterade även vikten av att när det gäller barn med tidig debut av kriminalitet så är det särskilt viktigt att man ser över och förtydligar vem som har ansvaret i olika delar, samt säkerställer tillgång till stöd och behandling.³ Det är viktigt att vår lagstiftning tydligt särskiljer det straffrättsliga från sociala insatser. Att ha liknande insatser

¹ DS 2024:30, DNR LIU-2024-05540

² DS 2022:12

³ DS 2022:12, DNR LIU-2022-02757

inom det sociala området som ett barn kan bli dömd till inom det straffrättsliga området riskerar en sammanblandning och en otydlighet. Barnafrid har sedan tidigare efterlyst en starkare helhetssyn angående förslag på förändringar i lagstiftning inom socialtjänstens område. Ändringar behöver ha ett vetenskapligt stöd samt gå i linje med intentionerna i nya socialtjänstlagen. En tydlig lagstiftning ger bättre förutsättningar för en rättssäker tillämpning samt att barn och unga får rätt insatser i rätt tid.

Barnafrid rekommenderar, såsom i tidigare remissvar, regeringen att följa införandet och tillämpningen av de nya förslag som redan införts såsom bland annat nya socialtjänstlagen och kommande förslaget om möjligheten att fatta beslut om LVU i hemmet utan föregående placering.⁴ Ett av syftena med dessa förändringar är att möjliggöra att barn och unga får insatser i ett betydligt tidigare stadium än idag. Utredningen om stärkt barnrättsperspektiv i LVU har nyligen inlämnats till regeringen och innehåller bland annat förslag om förtydliganden till exempel gällande vårdplaner. Att gå vidare med beslut om elektronisk övervakning utan att ha följt upp vad både redan införda lagförslag och kommande lagförslag, som är betydligt mindre ingripande, kommer få för effekt menar Barnafrid strider mot proportionalitetsprincipen. Dvs att mindre ingripande åtgärder alltid ska ha prövats innan beslut om mer långtgående tvångs- och begränsningsåtgärder vidtas.

Barnafrid saknar barn och unga samt vårdnadshavares röster. Enligt barnkonventionen ska barn och unga ges rätt att komma till tals och påverka beslut som rör dem. Beslut som elektronisk övervakning har en stor påverkan på ett barn och en familjs liv vilket bör ha föranlett att barn och unga samt vårdnadshavare därför hade getts möjlighet att framföra åsikter kring lagrådsremissens förslag.

Barnafrid vill lämna följande medskick gällande offentligt biträde för barn. Barnafrid anser att det är önskvärt att det förs in i lagstiftningen att när ett ärende gäller barn bör biträdet ha särskilda kvalifikationer och lämplighet att arbeta med barn. Det är av vikt att biträdet har kompetens och fallenhet kring de särskilda behov ett barn kan ha samt kompetens i barns utvecklingsförmåga, barnkonventionen och vilka särskilda behov som kan behöva tillgodoses.

För Barnafrid – nationellt centrum för kunskap om våld mot barn
Linköping den 12 mars 2026

I detta ärende har Laura Korhonen centrumchef beslutat, utredaren Maria Johansson har varit föredragande.

⁴ S2025/02039 Utkast till lagrådsremiss en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga